

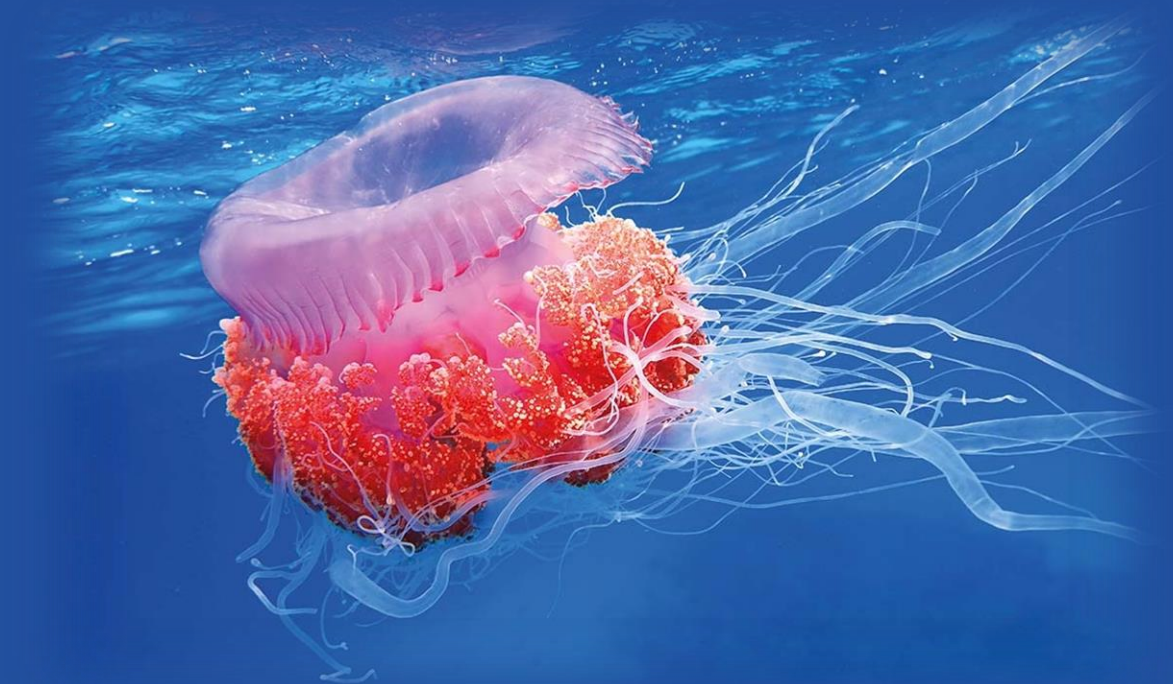
У тебе немає ні смаку, ні кольору,
ні запаху. Тебе неможливо описати,
тобою насолоджуються, не відаючи,
що ти таке. Не можна сказати, що
ти необхідна для життя: ти – саме
життя! Ти наповнюєш нас радістю,
яку не пояснити нашими
відчуттями...

Антуан де Сент-Екзюпері

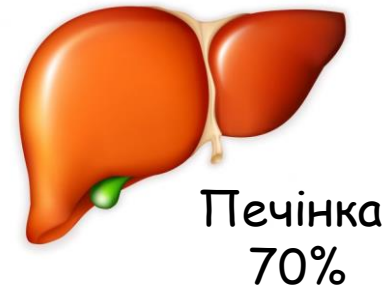
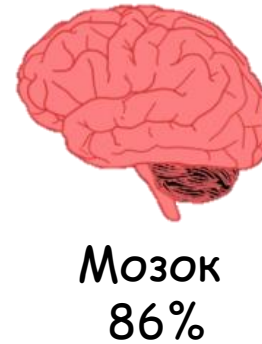
ВОДА

Необхідність води для живих організмів:

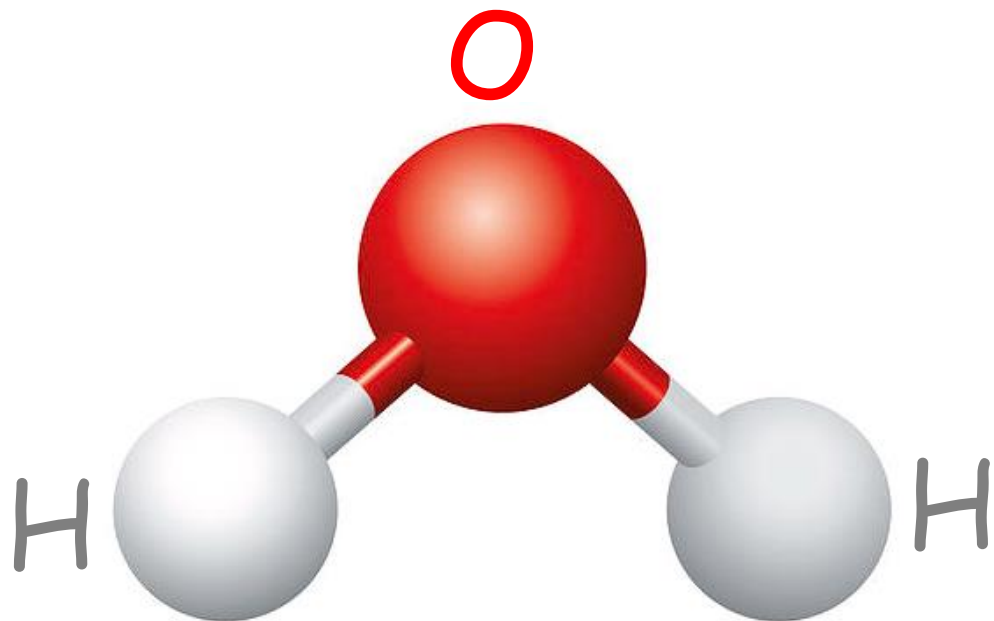
- Вода - це обов'язковий компонент живих клітин
- Вода - це середовище існування багатьох організмів

Вміст води у живих організмах

Склад молекули води:

Молекула води складається з атомів неметалів: одного атома Оксигену і двох атомів Гідрогену

Молекула води має кутову будову

Інші сполуки неметалів із Гідрогеном:

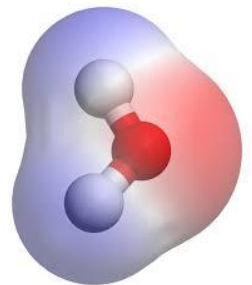
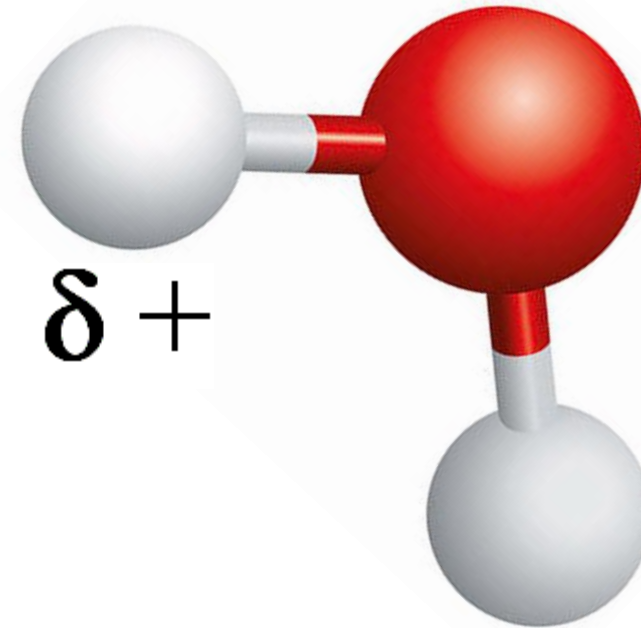
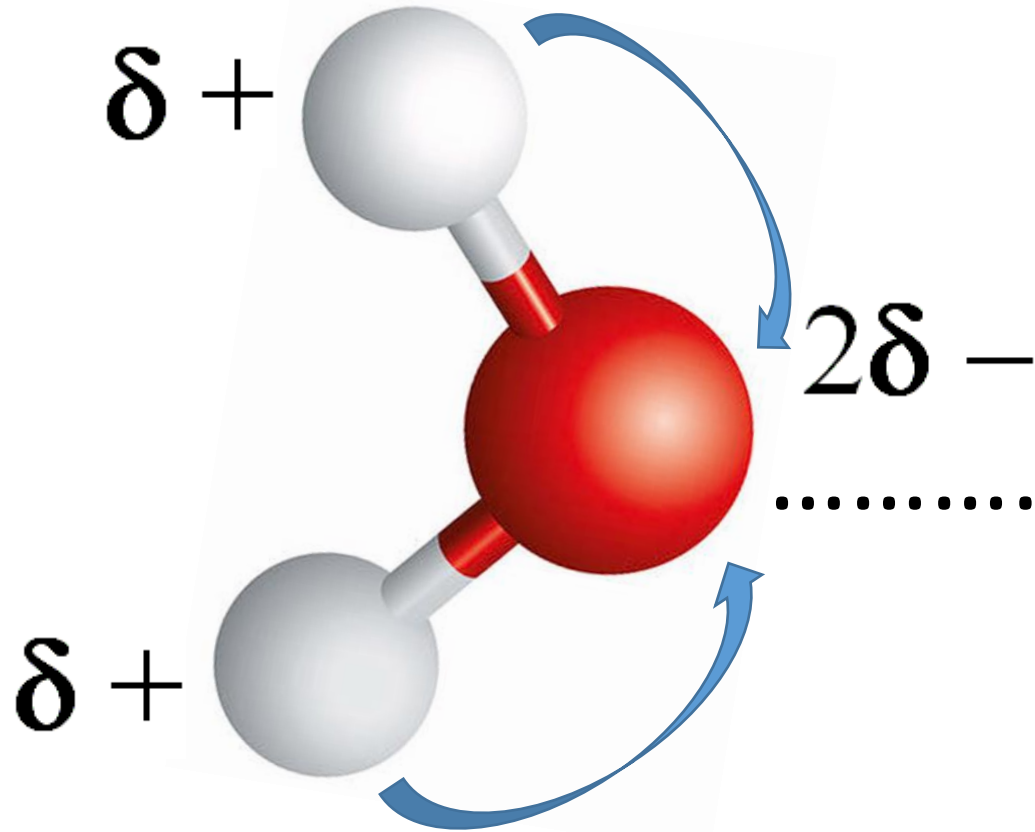
- HCl
- HBr
- H₂S
- NH₃
- CH₄

є газоподібними речовинами за звичайних умов

Тільки вода є рідиною за нормальних умов!

Утворення водневого зв'язку

Водневий зв'язок виникає між атомами різних молекул (О і Н), що відрізняються за значеннями електронегативності

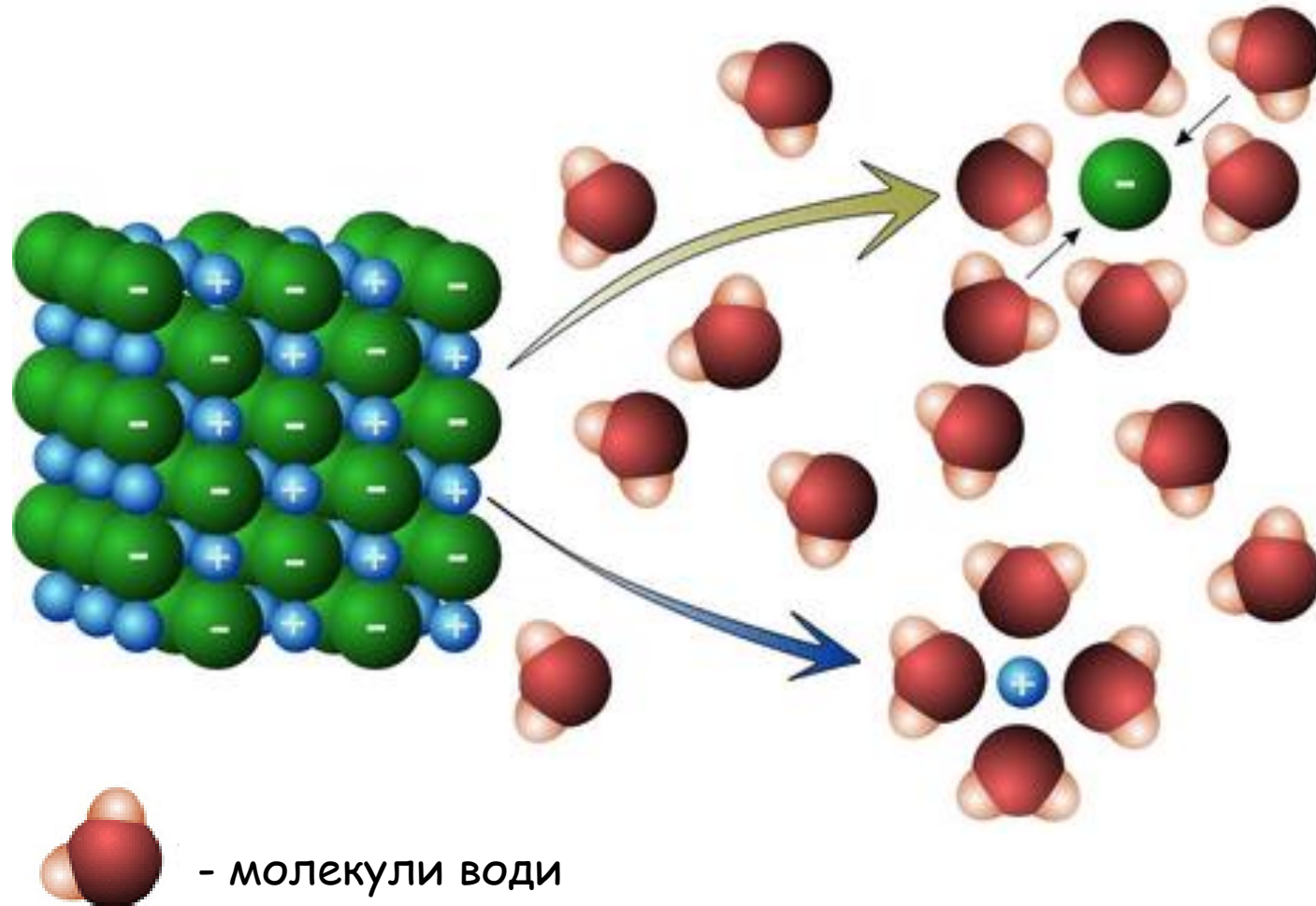

Молекула води - це диполь

Завдяки водневому зв'язку вода має високі температури плавлення і кипіння, інакше вода кипіла б при -80 , а замерзала при -100

Властивості води

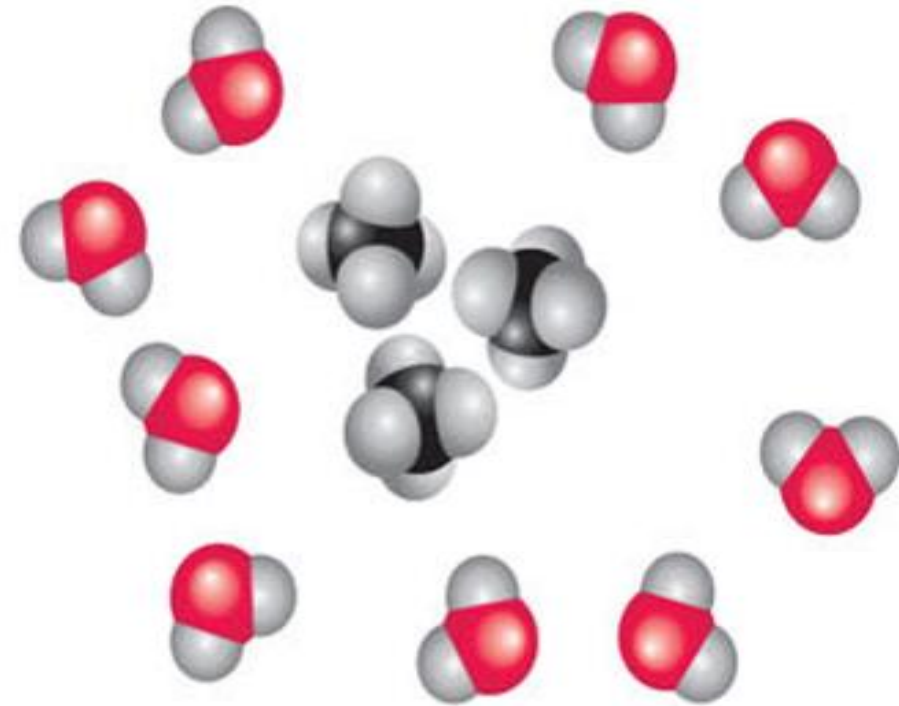
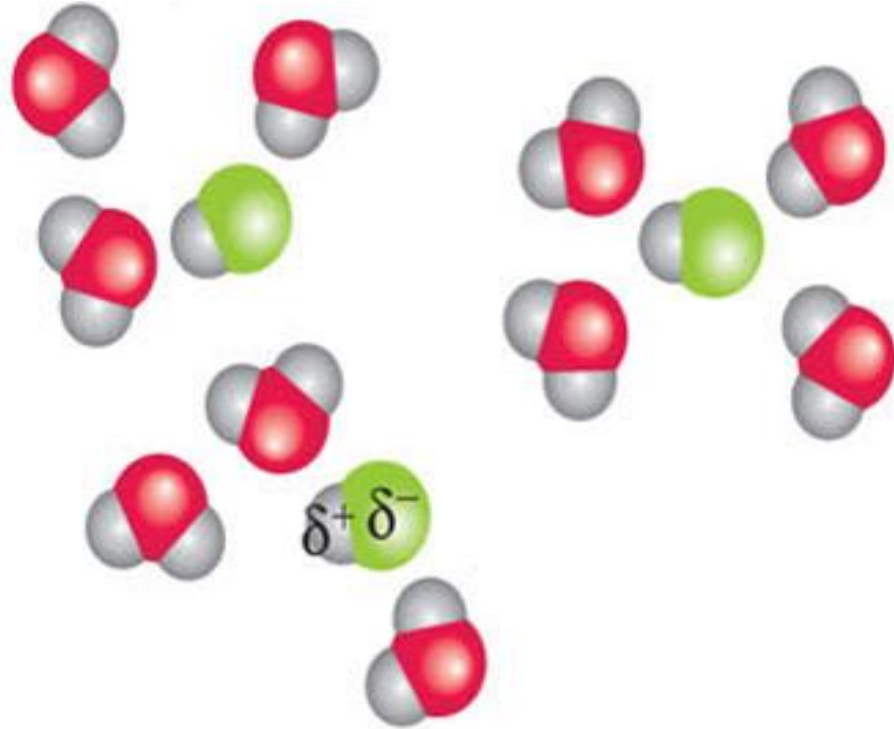
1. Вода - універсальний розчинник

Під час розчинення диполі води оточують заряджені частинки речовин відповідними полюсами і ніби «розтягують» речовини, відділяючи йони один від одного

Властивості води

1. Вода - універсальний розчинник

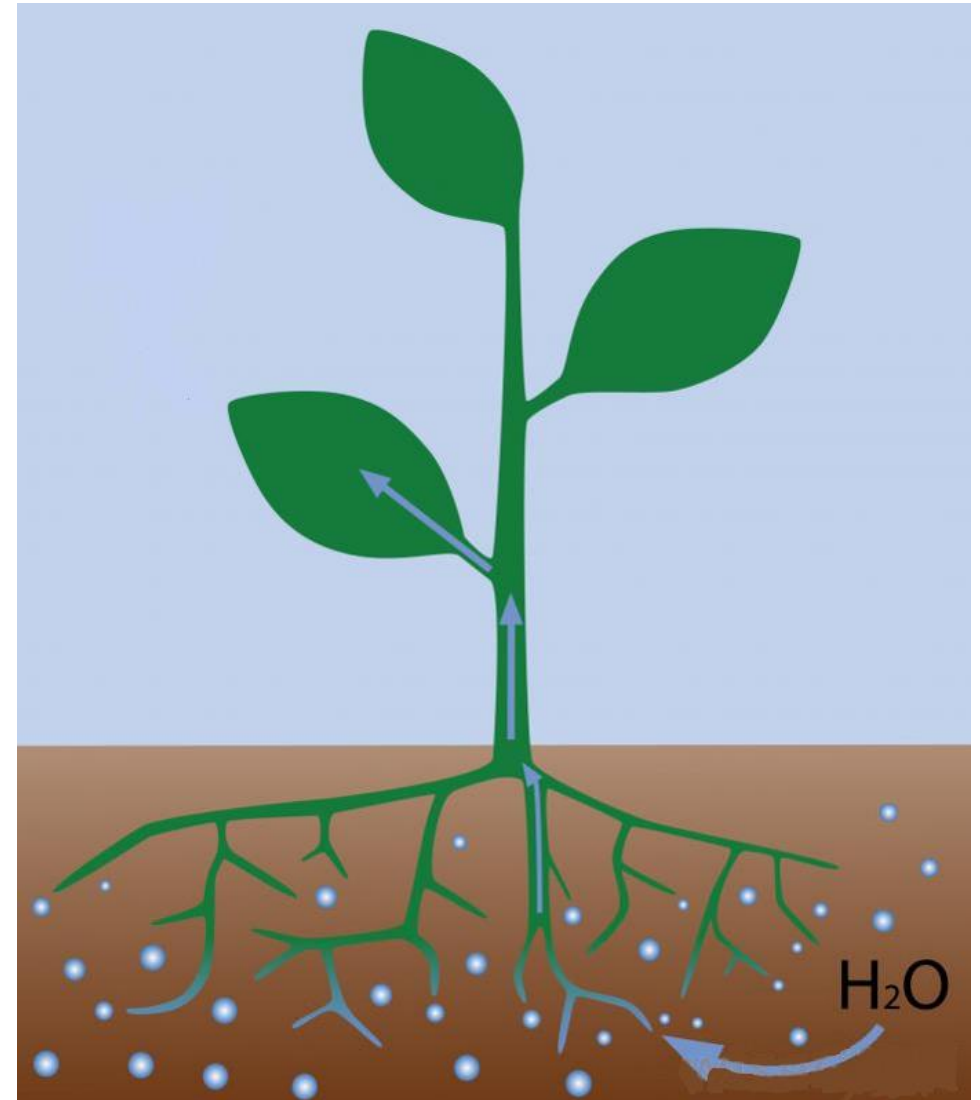
Гідрофобність - властивість деяких речовин не змочуватися та відштовхувати воду

Властивості води

2. Текучість

Завдяки утворенню водневих зв'язків молекули ніби «злипаються» між собою, утримуються на близькій відстані. Але під дією зовнішньої сили молекули можуть перескакувати на вільне місце в напрямку прикладеної сили. Тому вода може рухатись **донизу** (сила тяжіння) або в бік більшої концентрації речовини **вгору** (осмос)

Властивості води

3. Великий поверхневий натяг

Поверхневий натяг — фізичне явище, суть якого полягає в прагненні рідини скоротити площу своєї поверхні при незмінному об'ємі

Завдяки силам поверхневого натягу краплі рідини приймають максимально близьку до сферичної форми, виникає капілярний ефект, деякі комахи можуть ходити по воді.

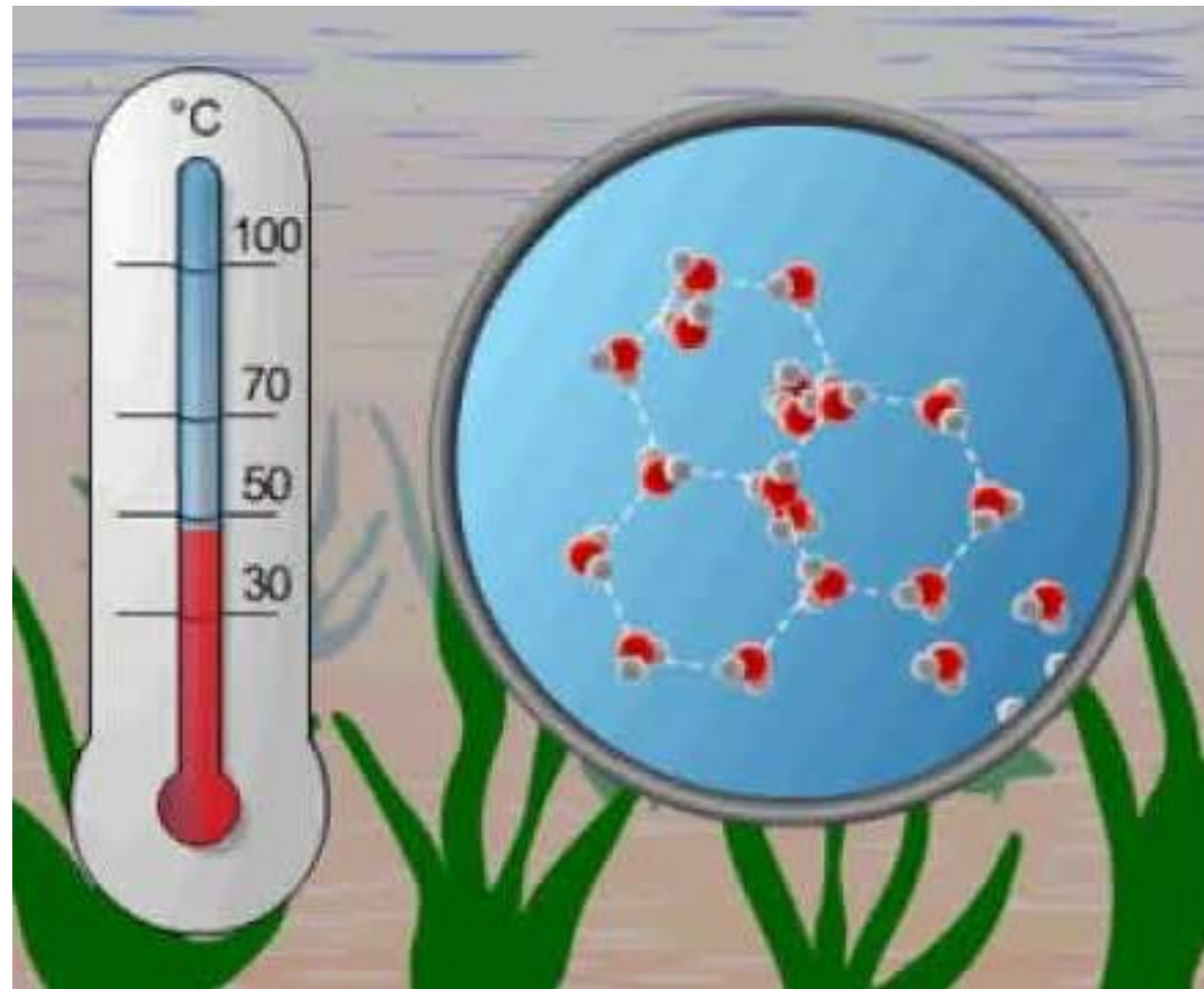

Властивості води

4. Висока теплоємність

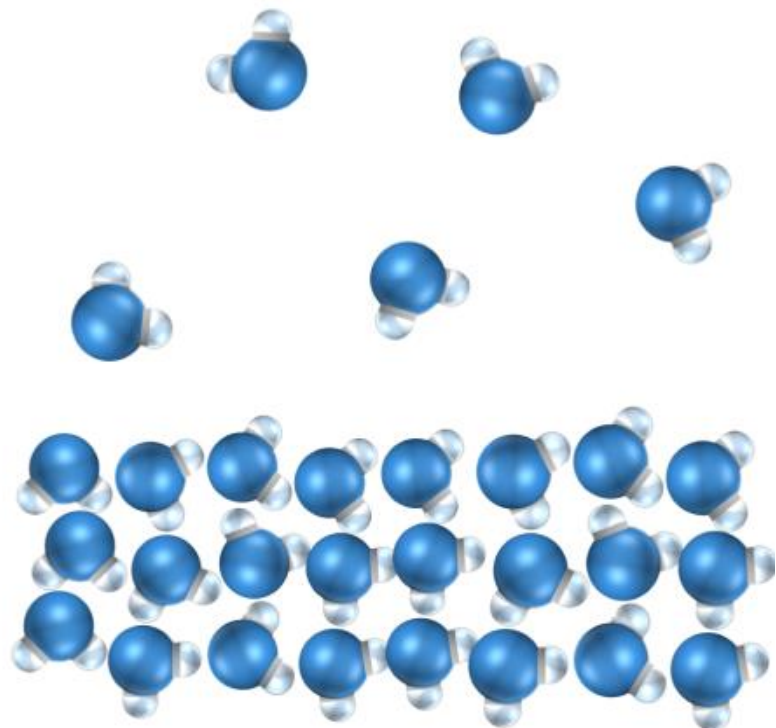
Теплоємність води - така кількість теплоти, яку потрібно надати, щоб нагріти 1 кг води на один градус

Питома теплоємність води перевершує теплоємність інших твердих і рідких речовин, тому тканини живих організмів при високому вмісті води мало змінюють свою температуру

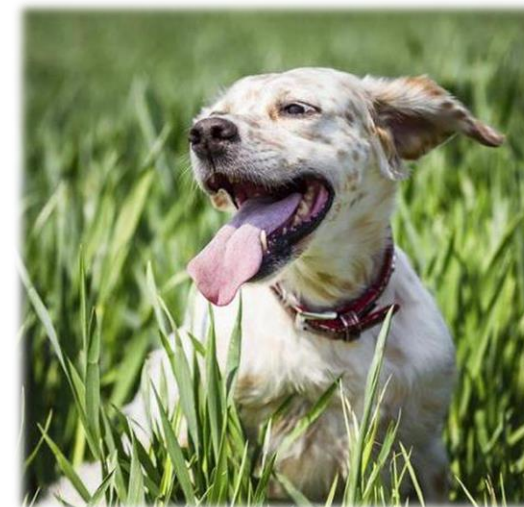
Властивості води

5. Висока теплота випаровування

При випаровуванні руйнуються водневі зв'язки між молекулами, при цьому поглинається енергія з середовища

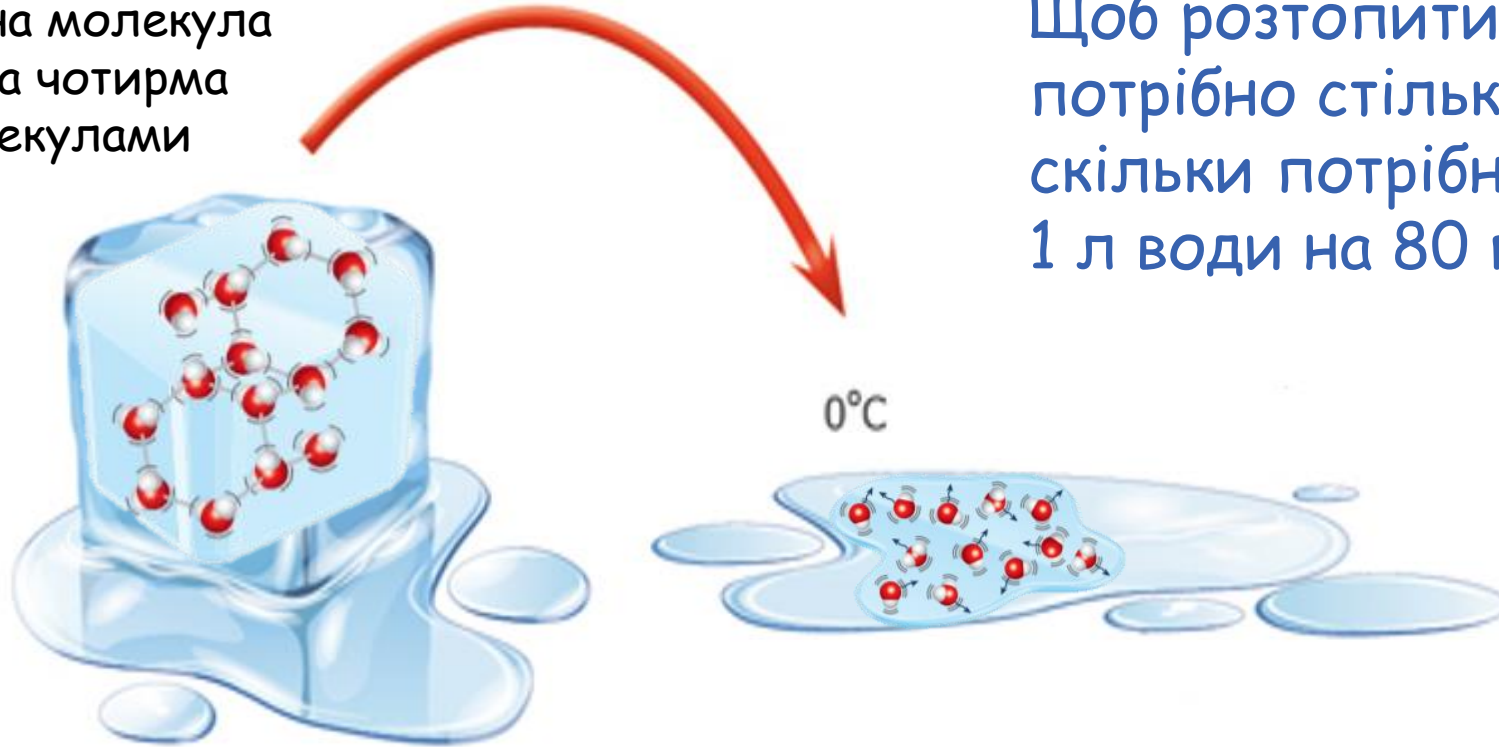
Це явище використовують тварини при потовиділенні, оскільки випаровування супроводжується охолодженням

Властивості води

6. Висока теплота плавлення - важливий фактор обігу тепла на Землі

У льоді кожна молекула води оточена чотирма іншими молекулами

Коли лід тоне, він поглинає велику кількість енергії

Властивості води

7. Густина води біля точки замерзання

При зниженні температури води від +4 до 0 градусів Цельсію її густина зменшується, тому лід плаває на поверхні води і не тоне

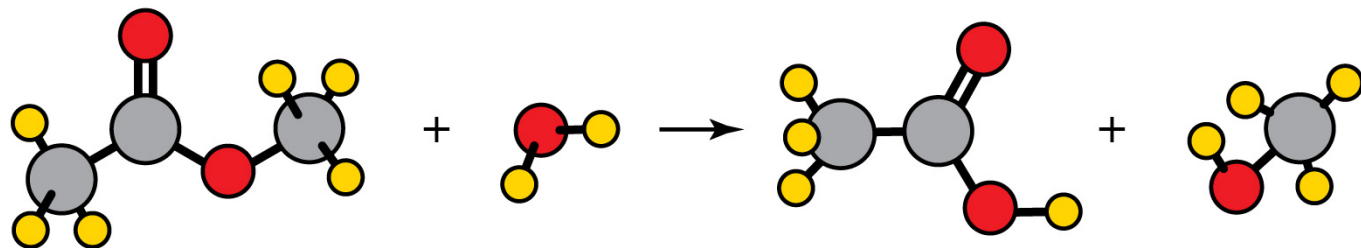
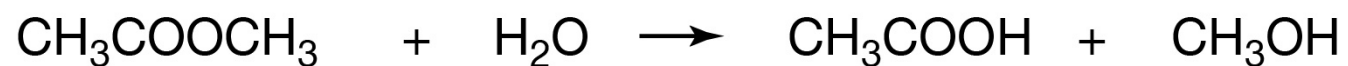

Лід спочатку утворюється на поверхні водойм, вкриває їх, наче ковдрою, запобігаючи загибелі живих організмів

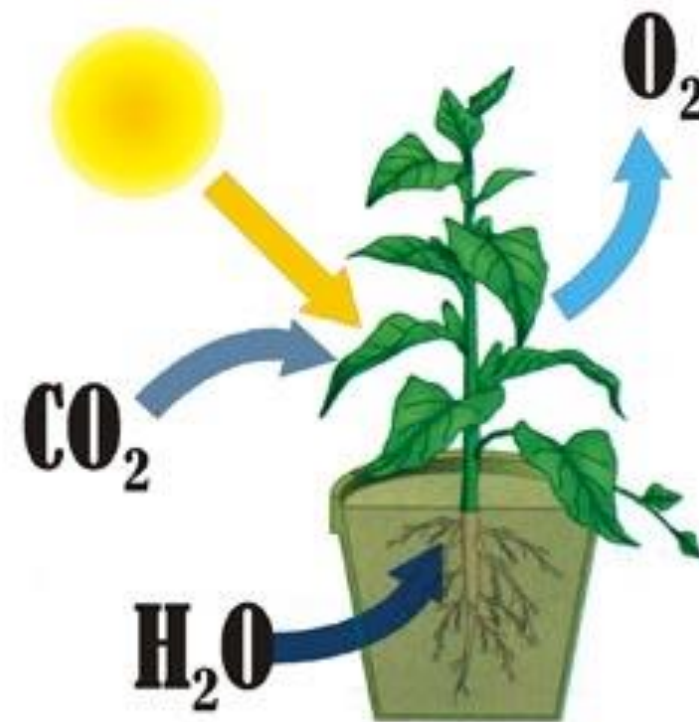
Властивості води

8. Вода як реагент

Вода розщеплює речовини, вступаючи в реакції гідролізу

Вода є джерелом Гідрогену при фотосинтезі

Властивості води

9. Біологічна пам'ять

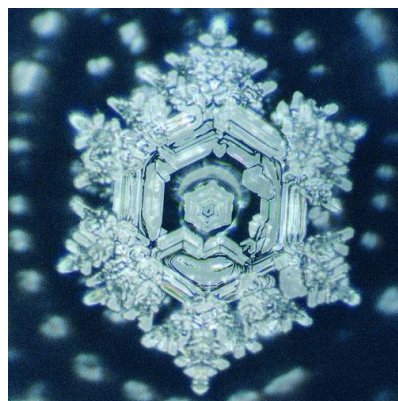
Дослідження Масару Емото виявили, що певні слова і стиль музики можуть змінювати структуру води

«Ти хороший!»

«Дякую!»

Молитва

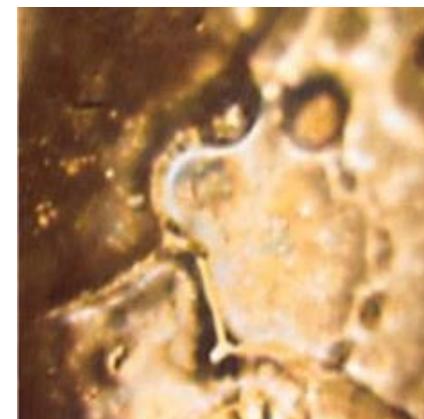
«Ти противний!»

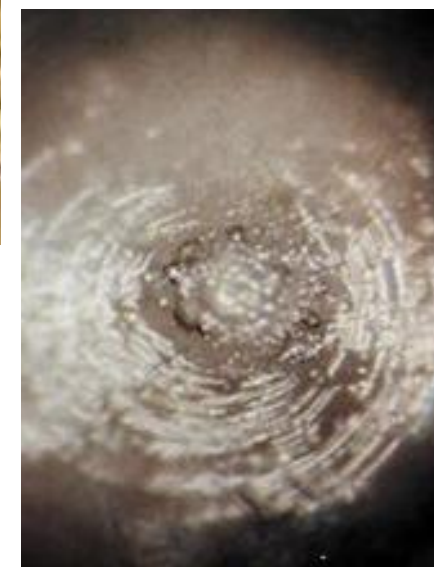
«Я тебе люблю!»

Мир

Вода з брудного озера

«Ти дурень!»

Біологічна роль води для всіх організмів

- Підтримання структури
- Вода - розчинник і середовище для життя
- Гідроліз сполук
- Середовище для запліднення

Біологічна роль води для рослин

- Забезпечує осмос і тургор
- Участь у фотосинтезі
- Поширення гамет, пилку і насіння
- Проростання насіння

Біологічна роль води для тварин

- Утворення внутрішнього середовища організмів
- Сприяння охолодженню тіла
- Вода міститься у складі змащувальних рідин
- Опорна функція - гідростатичний скелет
- Сприяння міграції тварин
- Забезпечення захисту (компонент слізної рідини, слизу)

**Чи
залишилися
запитання?**

Відео до уроку можна переглянути
за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=BHpJtnpmWV4&t=19s>

